

N AŠE MATKA A KRÁLOVNA

Slovo "MATKA" je vyhrazeno nejmilovanější osobě našeho života, a v plném smyslu se vztahuje pouze na Matku Boží, jako o Bohu platí, že je výhradně naším otcem /Mat. 23, 9/.

Květen je zasvěcen naší nebeské Matce - je to "Mother's month" - ale po celý rok nám církevní svátky poskytují mnoho upomínek na naši Matku, abychom nezapomněli, abychom se neodcizili. Liturgický rok nám může připomínat naši vlast posetou

mariánskými svatyněmi, kapličkami, oltáři, obrazy.

Maria žila zcela pro Ježíše. Protože však Ježíš se stal člověkem pro nás, pro naši spásu, je smyslem a cílem jejího života oslavit Boha zprostředkováním naší spásy. Je nazývána Prostřednicí všech milostí. Ona je tedy největší naší spolekyní ve věci naší spásy.

Naše spása? Co to pro každého z nás znamená? Kdo si jasně uvědomuje, že to jediné je účelem našeho života?

Všechny stránky tohoto věstníku by nestačily alespoň stručně vyjádřit důstojnost Matky Boží, a co má znamenat v našem životě. Když si - jako Váš duchovní správce - pomyslím, jak se mnozí krajané chovají lhotejně a cize k matce Ježíše a k matce naší, tu se mi dere na mysl otázka: kde je v českém srdci bývalý smysl pro krásno, pro lásku, pro vděčnost, pro statečnost, pro věrnost? Bývali Čechové? Či ještě jsou?

Na těchto stránkách byla několikrát v měsíci máji otištěna slova našeho vzácného přítele a pastýře J.Em. kardinála Timothy Manninga týkající se Panny Marie. Sotva lze věrněji vyjádřit slovy úctu a lásku, kterou křesťanská duše má chovat k Panně Marii. Taková slova byste si měli uchovávat - jsou v květnových číslech našeho věstníku - a často se k nim vracet.

Chcete-li prospět sobě a jiným, pak konejte všechno dobré, co konáte, ať je to služba rodině, spolku nebo veřejnosti, ve znamení synovské a dceřiny oddanosti k Matce Boží, která se za nás přimlouvá, a která nám může vyprosit to, na co sami svými silami nestačíme. - Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

VŠEM MAMINKÁM, BABIČKÁM I PRABABIČKÁM PŘEJEME KE
SVÁTKU MATEK

MNOHO ZDRAVÍ, RADOST S DĚTMI I S VNOUČATY

A

HOJNOST POŽEHNÁNÍ.

VĚSTNÍK

JSM OREL.

Komunismus zanechal zřetelnou stopu v nitru lidí...

Pan kardinál Miloslav Vlk při své poslední návštěvě Říma koncem února poskytl rozhovor nezávislému italskému deníku Informazione, který bylo možné později vyslechnout také z Vatikánského rozhlasu. Pro ty, kdo tuto možnost neměli, přinášíme tento zajímavý rozhovor o aktuálních otázkách v plném znění.

● **Pane kardinále, vláda se nezavázala navrátit církvi majetek, který jí byl sebrán komunistickým režimem?**

Na prvním místě bych rád zdůraznil, že my, obyvatelé České republiky, jsme si ještě neuvedomili, že jsme dědici komunistického státu a že jsme převzali zákonodárný a právní systém komunismu, protože jsme neudělali jasný řez vůči minulosti, a tak zůstávají v platnosti mnohé dřívější zákony. A nejen zákony, nýbrž i negativní pohled na

vlastnictví, jakým se vyznačoval komunismus, který všechno zglajchšaltoval, protože neexistovala demokracie, neexistovala ani zásada vlastnictví. A tak je tomu dodnes. Zůstává přinejmenším právní nedostatek, pokud se týká potvrzení práva na vlastnictví. A stát si ponechává všechno, protože si myslí, že je vlastníkem.

● **Ale navrátit majetek církvi byl přece akt nezbytné spravedlnosti?**

Politikové reagují špatně, když se mluví o spravedlnosti. Říkají, že se spravedlnost nemůže plně uskutečnit absolutně. Nanejvýš se

omezují na nějakou nápravu. A proto neuznáním principu spravedlnosti jako východiska k řešení všech křivd napáchaných komunismem byla i otázka navrácení majetku církvi zpolitizována.

● **A co s tím má společného politika?**

Některé strany vládní koalice předvídají navrácení již ve svém programu. Jiné, cíťce se, nevím proč, ohrožené, byly proti tomu, aby se vrátilo všechno. Z toho vznikl politický konflikt, a tedy problém, který mají rozřešit strany mezi sebou. Ale proč nebyla církev povolána jako partner anebo alespoň vyslechnuta? Diskutují na politické úrovni a církev je i nadále vyloučena.

● **Jak vysvětlíte záležitost s katedrálou?**

Je skutečností, že pro jisté lidi se zdá, že to není tak jasné, zatímco pro nás je to naprosto jasné. Že katedrála byla vždy vlastnictvím církve. A přece: i dříve - za dob komunismu - to nikdo neuváděl v pochybnost. Zakladatel Karel IV. začal stavět chrám, aby ho daroval církvi. A při tom ovšem myslel i na stát, protože ve sv. Vítu měli být korunováni králové. Jako by se řeklo, že katedrála byla postavena také ke službě království českého, ale ne jako vlastnictví království. Právě na znamení spolupráce, jaká byla tehdy mezi církvi a státem, mezi církvi a spo-

lečností, totiž společností věřících.

● **Co se dnes změnilo?**

Dnes zůstal pouze symbol, chci totiž říci: dnes lidé nejsou moc věřící, ale ještě cítí hodnoty tohoto symbolu. Protože tam v katedrále jsou uchovávané korunovační klenoty. Jsou tam hrobky králů a tedy národní symbol. Aniž by přitom vnímali tehdejší význam na úrovni spolupráce státu a církve, ani na náboženské úrovni, jako místo víry a křesťanského společenství. A pak v širším rámci je třeba brát v úvahu nacionalismus, který se vytvořil v mnoha zemích po pádu komunismu. A nyní vyrazí i u nás. Proto také mezi jeho různými projevy je i tento znovu objevený vztah národa ke katedrále, ale všeobecně - bez vztahu k víře.

● **A co může znamenat tento postoj?**

Hledíme-li do hloubky, nacházíme tam tendenci k ateizaci země, která se provádí již desítky let, ba víc jak jedno století.

● **Ale myslí si církev, že odpoví na tuto výzvu tím, že vznáší nárok na vlastnictví katedrál?**

Jistě ne, přestože je církev vlastníkem katedrál, nechce si ji nechat pro sebe. Vůbec nechce vylučovat přítomnost státu či společnosti, ba chtěla by, aby tato přítomnost byla definována dohodou nebo zákonem. Ale o vlastnictví nemohou být pochyby. A to potvrdil i soud prvního stupně, který se zabýval sporem. Nemluvil o navrá-

cení, ale prohlásil, že církev byla vždy vlastním sv. Víta a je jím dosud, a že tedy stát nemá právní důvody - jako je neměl ani komunistický stát - pro její vyvlastnění.

● **A jak tedy bylo možné napadnout rozsudek?**

Vytvořila se skupina zcela zvláštní, různorodá: bývalí disidenti, osoby, které se stavěly proti marxistickému režimu a bývalí komunisté, antiklerikálové. A všichni dohromady sepsali petici proti rozhodnutí soudu - a to nepředvídá ani ústava. A v té chvíli se celá věc rozšířila, všude letáky, i v tramvajích. A veliký povyk v novinách a televizi, který dospěl až tam, že tvrdil, že hrozí přenesení katedrály pod pravomoc Vatikánu. A to vše dokonce i pomocí knihy jednoho historika, která je plná omylů a manipulací. Až pak protest dorazil do parlamentu a podporován určitým počtem poslanců se dostal až k prezidentovi republiky. Tím se parlament, zákonodárný orgán, postavil proti soudnímu orgánu. Je to nemyslitelný fakt, ale právě to dokazuje slabost naší demokracie.

● **Pan prezident Havel, jak se zdálo, byl jiného názoru?**

Ano, to je pravda. Jednou řekl, že by rád viděl den, kdy by mohl předat katedrálu biskupovi.

● **A nyní?**

Prezidentská kancelář se odvolala. A tak se toto odvolání ve skutečnosti připojilo k protestu komunistů. Oficiálně se popírají některá zdůvodnění, která použil soud, ale ve skutečnosti se usiluje o zrušení rozsudku. A tak vskutku, co se týká nadějí, těch máme málo. Je-li nátlak tak silný, je velmi těžké si myslet, že první rozsudek nebude zrušen druhým.

● **Ale co je za tím? Stále jen antiklerikalismus - anebo něco jiného?**

Především je tu uzavření se společnosti do sebe samé. Je to dědictví, které nám zanechal komunismus, a nyní se zdůrazňuje pod tlakem povstávajícího nacionalismu, jak to lze ověřit i v nevyřešeném vztahu mezi Čechy a Němci. A pak je nutno připomenout, že polovina obyvatelstva je nevěřící. A nadto znovu zakoušíme starý antiklerikalismus, který svými kořeny sahá až do středověku, ale který byl utvrzen marxismem a pokračuje i dnes.

● **Dalo by se tedy hovořit o pravé a vlastní kampani proti katolické církvi?**

Dalo by se říci, že ano. Je to druh "kulturkampfu".

● **Dokonce? To znamená, že to připomíná Bismarckův boj proti církvi?**

Něco podobného, alespoň na kulturní úrovni. A právě proto mě udivuje postoj cizích hromadných sdělovacích prostředků, zvláště evropských. Před tím psaly zešířila o záležitosti katedrály a o soudu, který potvrdil, že patří církvi. Zatímco o posledních událostech, o odvolání prezidentské kanceláře, málo nebo nic. O tomto novém "kulturkampfu" se mlčí. A zatím by bylo důležité o něm mluvit. Nejen o konfliktu společnosti s církví, ale o mnohem širších důsledcích. Evropa by se měla zajímat - a to vzhledem k procesu svého vývoje - o to, jestliže se jeden stát uzavírá sám do sebe.

● **Není za tím snaha vyložit náboženství z občanského života?**

Je skutečností, že určité požadavky komunismu se i nadále rozvíjejí a postupují. Ne výslovně pod prapo-

rem marxismu a ateismu, ale jinými způsoby - nicméně postupují.

● **Zkrátka komunismus tedy zanechal velmi zřetelnou stopu, velmi hlubokou...**

To je patrné ve zničeném hospodářství i ve strukturách, zatímco si plně neuvědomujeme, co zničil v nitru lidí, v morálce, v jejich srdcích. Totiž to, co bylo nazváno antropologickou katastrofou. A to proto, že se nepociťuje potřeba duchovních hodnot. Hned po pádu komunismu se slyšelo všude heslo: Chceme žít v pravdě a lásce. Dnes už se to neslyší. Tak je tomu u mravních a duchovních hodnot, a to je pohroma. Dědictví minulosti působí zlobně. A tolik skutečností, které prožíváme, je důsledkem této zlověstné minulosti, aniž bychom si to plně uvědomovali.

● **A to zvláště pocítila mládež...**

Hlavními představiteli a nositeli revoluce byli mladí. Ale pak, krok za krokem, ztratili náboj i nadšení. Ano, část mládeže pocíťuje nutnost mravních hodnot, avšak masa nepocíťuje, že by se jí týkaly záležitosti, které poznamenávají národní život.

● **Nyní otázku vám jako prezidentovi Rady evropských biskupských konferencí. Jak si lze vysvětlit jev postkomunismu téměř ve všech**

zemích sovětského bloku?

Myslím, že při vysvětlování tohoto jevu se musí vycházet od nenávisti a sobectví, který rozséval nacismus a pak vyhroutil komunismus. A vždy odtud je třeba vysvětlovat války, které vypukly po pádu sovětského impéria. Byl odvržen princip lásky a humanismu. A jestliže v minulosti národy, rasy a třídy rozdělovala nenávisť a sobectví, dnes rozdělují i jednotlivce. Slaví se padesát let od konce 2. světové války, ale válka neskončila. Nejdříve během komunismu byla studená válka a i nyní s tímto dědictvím nenávisti a sobectví válka pokračuje. A bude nás stále provázet až do té doby, kdy budeme žít v lásce a pravdě, jak jsme prohlašovali během sametové revoluce.

● **Tedy - pět let po pádu berlínského zdi - to není ani trochu povzbudivá bilance...**

Řekl bych, že opravdu není. Základním problémem je, že se musíme zbavit úděsného dědictví nenávisti a sobectví.

Připravil: J. Říha
Foto: M. Dvořáková

CHYBÍ ANTÉNA PRO BOHA

„Můj syn nemá pro Boha vůbec žádnou anténu! Všechno jde mimo něj! A my jsme přece takoví katolíci!“

Často jsem se pokoušel uvažovat o tomto výroku s mladými lidmi. Skoro po každé jsem objevil, že tu přece jen nějaká anténa je. Všechny zajímá otázka po smyslu života. Příklad Ježíšův i dnes ještě fascinuje mládež. A právě v poslední době jsem u mladistvých našel dokonce i velký zájem o modlitbu. Mnohé dobré texty rytmických písní nynější mládež tak nadchnou! Cožpak to nic neznamená? Není to anténa?

Nechybějí spíše vysílače a spolupracovníci?

Slovo jarní

Kdo zná číst v knize přírody, ten jistě věří v Boha.

Přišlo jaro. Jaro, jako vždy stejně tajemné, vždy nově bohaté a přece nápadně stejné. Kouzlem naplnilo smysly. Příroda vykřikla a volá tě ven, chce se ti hochlubit. Jdeš zahradou, jak krátkou alejí a pak už jdeš a ani nevíš kam, skoro chvátáš a mocně vdechuješ to neznámé, nové krásno. Myslíš na něco, co ti je milé, ale jen chvíli a pak už ani nevíš a zas o jiném myslíš a opět. Proč střídají se nové představy? To sluníčko tě zlatem mámí, blanětná modř vábí ku nebi a kvítka shání parfumy. Se starým sněhem v ouvoze utíká starý čas a voda místo něho stéká s oranice, se strání i zpod pařezu a přináší zas nové časy. Chceš projít bezduše, nechceš nic vnímat, jen sobě odpočinout, nemyslit a přece musíš. Musíš číst. Ach, co liter, slov a básní je tu. Co pranostik a cenných rad. Co moudrostí.

Jak něžná je, však bez citu ta příroda. Vždyť kráčíš v ní, ty cos prožil tolik útrap, žalu a ona zpívá svou a nezapláče s tebou. Kde je ten respekt, co ty od ní žádáš? Jsi jejím pánem, ona je tvým sluhou. Tys nejdokonalejším tvorem, ty vládneš všim a ona ti jen slouží. Ty jsi ten tvůrce dějin, ty buduješ a ničíš, poroučíš a vládneš. Ona musí ti dát vše, co tobě k životu je třeba. Ba ona neptá se, na co to všecko máš. Ty olupuješ ji o všecko rudu, zlato a užíváš toho jen pro své blaho, moc, vládu i sobectví. Jak milý a hladký dovedeš být a zase krutý, hrozný, vždy jen dle potřeby, jak se to hodí. Stavíš léčky, stavíš lázně, stavíš děla, tanky, letadla. Hrozíš světu, hrozíš všem, kdo nejsou s tebou jedno. Chtěl bys zmocnit se živlů, všecku sílu jen pro sebe mít a ona, příroda, jen kolem tebe prchá, někdy zahřímá a jindy zpívá, ale nepokloní se ti. Co chaosu a katastrof prožívají tvoje léta, každé je jiné a vždycky hroznější, ale, jen když bez Boha. Také loni tentýž den i hodinu tu tekla klidně voda, prýštila ze země ta, co ji hlina nepo-

jala. zpívají ptáčky dnes, tak jako loni. Skřivánek vrzá, chválí svého Tvůrce a při tom kvítka budí. Ta droboučka, ta bílá husí kvítka zlehouchka klani se a se sluníčkem zdraví tak, jako loni. A křepelka? To prabába už o ní vyprávěla, že tenkrát před 100 lety už za 5 peněz všecko prodávala. A loni? také tak i dnes, at' lacino či draho je, ona si toho nevšímá. To už prý za Rakouska a že také válka byla, ona si stále svoji vedla. At' hrůza, strach, at' lepší časy, ona dráž neprodá. Ty bys už lichvalil. Skutečně, ta příroda jak nemá, kolem tebe mine a nevšímá si ničeho. V ní nekpí ta žár, zlosti krev i kdybys vraždil. Ona jde klidně dál, tak, jako loni, před dvěma i více, ba i před tisíci léty. A ty to nevidíš, ty neumíš v ní číst. To, co ty dokážeš, vždy jenom lidským dílem bude, kdybys snad z oce-
te a koleček si druhá vyrobil. S ní je to jinak. Ona vždy velkým dílem Božím je a také se snad vztekem k smrti umoril. Něho bys tu nebyl a nenafukoval se. Kdybys byl skromný a žádný bouřlivák, leh' by sis na zem, třebaš do bláta a poslouchal, co vypráví o sta-

letích ta krásná zem, a s ní ta kvítka, ptáčata. Všecko tak nerušeně svoji periodu prožívá dle vůle Boží. A kdybys se snad k smrti uzul, zase se nic nestane v tom Božím vesmíru. Vždyť jako jaro, přijde i tvůj podzim, zima a budeš zdrcen chraptět, šeptat jen: Byly tu hrůzy, války, slavnosti a opojení, co bylo věcí, jiniž jsem se kochal, to všecko není. Byly tu státy a už nejsou, ba mnohé národy už mrtvy dřímají. Loni tou dobou jsem ještě hýřil, frázemi, oceli jsem zvonil a dnes, jsem ničím. A skřivánek vrzá, kvítka se sklání, křepelka za pět peněz prodává, tak jako loni letos, za rok, za dvě i za mnohá léta. Voda teče, krtek vrtá.

Tak velká kniha vědce, lékaři, optiku. Nevidíš, neslyšíš, neumíš číst. Jsi analfabet, pane profesore a stále pro nos na bradu si nevidíš.

Jaroslav Středa.

PROGRAM květnové návštěvy Svatého otce

Podle informací, které zatím oficiálně nepotvrdili církevní představitelé, přistane letadlo Al Italia s Janem Pavlem II. na pražském ruzyňském letišti v jedenáct hodin dopoledne v sobotu 20. května. Papeže na letištní ploše přivítá jménem občanů České republiky prezident Václav Havel. Jan Pavel II. poobědvá s biskupy v pražském Arcibiskupském paláci a poté odjede do budovy Apoštolské nunciatury, kde se po krátkém odpočinku setká s představiteli nekatolických církví.

Před odjezdem na Strahovský stadion papež vykoná zdvořilostní návštěvu u prezidenta republiky na Pražském Hradě.

V půl šesté budou Svatého otce očekávat čeští věřící k bohoslužbě slova na Spartakiádním stadionu, program bude ovšem zahájen už o dvě hodiny dříve. Ke stadionu bude umožněn průjezd automobilům pouze na zvláštní povolení, posílena bude městská hromadná doprava na Strahov. Pro zdravotně postižené bude připraven zvláštní přístup.

Večer a noc stráví papež v soukromí v olomouckém Arcibiskupském paláci, kam odletí z Prahy vrtulníkem bezprostředně po skončení programu na Strahově.

Očekávaným vrcholem celé návštěvy Jana Pavla II. u nás bude slavnostní mše svatá 21. května s kanonizací Jana Sarkandera a Zdislavy na olomouckém neředinském letišti. Průvod celebrantů má vycházet ze sakristie v půl desáté dopoledne.

Po odpoledním odpočinku Jan Pavel II. odjede papamobilem na setkání s mládeží na Svatém kopečku, které začíná v půl páté. Povečeří a přenocuje opět v Arcibiskupském paláci v Olomouci.

V pondělí 22. května papež odletí na krátkou půldenní návštěvu polského Skočova, rodiště nově kanonizovaného světce Jana Sarkandera. Po jeho návratu proběhne v půl šesté večer na ostravském letišti oficiální rozloučení s naší vlastí za předpokládané účasti premiéra Václava Klause.

(len)

Dvě matky, mučednice Krista, k nám mluví

Pořád se u nás mluví o obrodě rodiny, o obrodě srdce rodiny: dívky, budoucí matky. Každý více méně cítí, že zde jde o bytí a nebytí. Přirozený život lidstva nemá přece hlubšího tajemství nad ono, kde se tvůrčí moc Boží spojuje s tepotem dvou lidských srdcí k rozžehnutí nové jiskry života.

Právě proto, že je to tak veliké tajemství, zdá se ten proud řeči o něm někdy spíše znesvěcením než poselstvím záchrany, spásy. Naše rodiny nezachrání návrat žen z úřadů do domácnosti, ani stavby hezkých rodinných domků, ani státní prémie a vyznamenání za četné potomstvo, nýbrž především převýchova nás všech prohloubením zbožné úcty před oním tajemstvím života, jež je tajemstvím Boha s námi.

Není naděje na záchranu, pokud nebudeme zase všichni proniknuti přesvědčením, že všechno život je nedotknutelným vlastnictvím Božím, že jakékoli neuctivé zasahování do něho jest svatochrádeží. Článek Desatera, který přikazuje úctu a čistotu ve styších muže a ženy, jest těsně vedle „nezabíješ!“, jest jeho pokračováním. Jedno i druhé má jediný účel: střežit a chránit život lidstva.

Děsíme se vraždy, v přítomnosti vraha by námi zachvěla nevyslovitelná hrůza, a přece myslím, že polodivoký Indián se skalpy pobitých nepřátel za pasem, jenž však si zachoval přirozenou úctu k tajemství klíčícího života, je duchovně zdravější než běloch 20. století, jenž je otupen politickými a divá se nehybně a bez vzrušení na nehezepečí, že se Evropa stane barbarskou pouští a ponuře mlčícím hřbitovem.

Jsmo nemocní, naše vůle k životu je ochromena. Můžeme se zachránit jen tím, že padneme na kolena před Kristem a zaprosíme: „Pane, uzdrav nás, vdechni nám lásku k Tobě. Pak dovedeme správně milovat i život lidský, jako to dovedli tví velcí mučedníci a vyznavači.

Proto se chceme zadívat na úchvatně krásné Tvé působení v nich: chceme se dívat upřeně, dlouho, až sami pocítíme, že přece i my jsme z jejich rodu. Pak i v nás začne zase prýštit pramen staré důstojnosti a staré síly.“

Orlí u Šrámkova hrobu...

Byl to slavný den, letošní 5. červenec. Velehrad zaplněn desítkami tisíc osob, mladých i starých, mezi nimiž jsme se setkávali s bratry s odznaky i bez nich. Byly nás zde jistě tisíce, které v mladších letech byly členy a členkami Orla. Bylo to radostné setkání.

Po boku oltáře orelská stráž se šesti prapory ze župy Velehradské. Snad dva-tři v zachovalých krojích. Slunce září nad krásou krojů slováckých a radostně zpíváme Soukupovu velehradskou. Ano, Velehrad zůstane majákem víry a věříme, že věrní budou nejen Moravané. Nadšená slova celebrujícího arcibiskupa i cyrilometodějského kazatele z Prahy.

Je poledne. Velehradské zvony vyzvánějí. Po mši svaté odchází orelská skupina i s prapory na místní hřbitov, který se stává jakýmsi Slavínem katolickým. Vždyt zde odpočívá Dr. Cinek, nadšený pracovník velehradský, řada dalších kněží i z farností mimovelehradských a od dvou let si velehradský hřbitov vyvolil za místo posledního odpočinku starosta Čs. Orla Dr. Jan Šrámek. A k tomuto hrobu směřuje skupina orelských praporů s členy župy Velehradské i jednotlivci ze žup dalších. Po stranách krásného náhrobního kamene ční orelské prapory. Slova se ujímá starosta orelské župy Velehrad a několika větami vzpomíná dila našeho bratra starosty. Za orelskou župu Šrámkovu vzpomíná bratra starosty zástupce tajemníka župy Šrámkovy-Olomoucké, který doporučuje, aby se toto setkání opakovalo každoročně v den 5. července, kdy Velehrad je cílem desetitisíců. Zpíváme orelskou modlitbou Ó zdroji pravdy a orlí hymnu. A závěrečnou modlitbou zakončujeme svoji návštěvu u hrobu pro Orelstvo nejvzácnějšího a věříme, že nebude posledního.

A.V.

Slovo mladým

Anděl Páně Svatého otce
z neděle 24. března 1991

Dříve, než se pomodlíme Anděl Páně, chci se obrátit s několika myšlenkami na mnohé mladé lidi, kteří se zúčastnili slavné bohoslužby o dnešní Květné neděli a oslavují tak zároven i Den mládeže. Děkuji vám, drazí mladí přátelé, za tak srdečnou a živou účast! Papež se na vás spoléhá! Zůstaňte věrni Kristu, Vykupiteli a Učiteli. On má klíč vašeho života i celých lidských dějin. Sám prohlásil: „Já jsem cesta, pravda a život.“ Kristovo poselství je náročné, ale je jediné, které vám umožňuje plně uskutečnit touhu po pravdě a dobru, jímž překypuje vaše nitro.

„Dostalo se vám ducha Božích dětí.“ Tato slova apoštola Pavla, která jsou námětem letošního Světového dne mládeže, nás zavazují, abychom zodpovědně přijali veškeré dědictví spojené s Božím synovstvím, jež nám bylo darováno při křtu. V tomto dědictví je obsažena i vzájemná láska, smysl pro solidaritu a úsilí o mír. Jak časové je toto poselství v současném světě, dosud hluboce trýzněném válkami, sváry a násilnostmi všeho druhu. Je úkolem křesťanů, a tedy i vašim úkolem, drazí mladí přátelé, připomínat lidstvu slovem i vlastním příkladem, že Bůh je Otcem všech a že my všichni jsme bratři.

Už dnes si s vámi dávám schůzku v Čenstochové, kde nás očekává Panna Maria ve své starobylé svatyni na Jasné Hoře. Kdo nás může lépe poučit než ona, co znamená mít ducha Božích dětí. Kdo nás může lépe vychovávat, abychom mezi sebou žili ve skutečném rodinném duchu? Jejmu mateřskému srdci, které v sobě zahrnuje všechny dobromady i každého zvláště, svěruji přípravu a průběh tohoto světového dne mládeže. Jasnohorská Panno Maria! Obrát svůj mateřský pohled na zde přítomnou mládež i na mládež celého světa, na ty, kdo již věří v svého Syna, i na ty, kdo se s ním na své cestě životem dosud nesetkali. Vyslyš jejich touhy, vyjasni jejich pochybnosti, posilni jejich předsevzetí, dej, ať žijí v opravdovém duchu Božích dětí, aby mohli účinně přispívat k budování spravedlivějšího světa. Ty vidíš jejich ochotu a znáš jejich srdce. Vždyt jsi matkou všech!

Prevzato z Vatikánského rozhlasu

Václav Havel zahajuje v Karlovině Rozhovory o sousedství

Foto Robert Zlatohlávek - LN

Václav Havel: Konec omluv a konfrontací

Praha (em) - Jasný postoj k česko-německým vztahům formuloval prezident Václav Havel v projevu, který včera přednesl v pražském Karlovině. „Na odsun můžeme mít různé názory, nikdy ho však nemůžeme vyparovat z jeho dějinných souvislostí a oddělit ho od všech hrůz, které mu předcházely,” zdůraznil. Za bláhové označil pokusy žádat nápravu omluv. Čas konfrontace by měl podle něho skončit. Prezident tak zahájil reprezentativní sérii příspěvků na téma Rozhovory o sousedství. Mezi hosty shromáždění, které uspořádaly Univerzita Karlova a německý Bertelsmannův klub, byli zástupci české vlády a parlamentu, primátoři, starostové a členové akademické obce. Za německou stranu se zúčastnili místopředsdkyně Spolkového sněmu Antje Vollmerová, saský ministerský předseda Kurt Biedenkopf, někteří poslanci a spisovatelé.

Další informace na straně 3

Projev prezidenta republiky Václava Havla na Karlově univerzitě Češi a Němci na cestě k dobrému sousedství

Vaše Magnificence, dámy a páno-
vé, vážení přítomní,

naše generace žijí v době, která bu-
de možná jednou chápána jako doba
velkého dějinného zvratu či přelomu.
Totiž v době, kdy se obtížně rodí nové
mezinárodní uspořádání, kdy mnoho
států nově hledá svůj charakter, svou
totožnost a své mezinárodní postave-
ní, kdy je hledán sám nový duch sou-
žití lidí, národů, kultur a celých civiliza-
čních okruhů na této planetě. Lze říct,
že to je doba velkého rozcestí
a velké výzvy. Je to nutně i doba nové
reflexe, včetně reflexe historické,
a doba nového bilancování.

Nejde jen o to, že blížící se padesá-
té výročí konce druhé světové války
vybízí k úvaze o tom, co jsme dnes -
s odstupem času - schopni z této nej-
strašnější války lidských dějin vyvo-
dit. Nejde jen o to, že pětileté výročí
pádu berlínské zdi, konce studené
války a bipolárního rozdělení světa
vybízí k úvaze, co tyto nedávné udá-
losti přinesly, co znamenají a před ja-
ké úkoly nás stavějí. Jde o víc: musíme
všechny tyto děje vsadit do širšího
a hlubšího dějinného kontextu
a pokusit se výzvu této doby formulo-
vat na pozadí jejich zásadní reflexe.

Chci k tomu přispět několika po-
známkami o česko-německých vztá-
cích. Jsem rád, že tak mohu učinit na
místě, které víc než kterékoliv jiné při-
pomíná staletou intelektuální koexi-
stenci Čechů a Němců: na akademické
půdě Univerzity Karlovy.

Vztah k Německu a k Němcům je
pro nás čímsi víc než jen jedním z mno-
ha témat naší diplomacie. Je to součást
našeho osudu, ba přímo naší identity.
Německo je naše inspirace i naše bo-
lest; zdroj pochopitelných traumat
i mnoha předsudků a bludů, jakož
i měřítek, k nimž se vztahujeme; ně-
kdo vnímá Německo jako naši hlavní
naději, jiný jako naše hlavní nebezpečí.
Lze říct, že postojem k Německu
a k Němcům se Češi nejen politicky,
ale i filozoficky definují a že typem to-
hoto postoje vymezují nejen svůj vztah
k vlastní historii, ale také sám typ své-
ho národního i státního sebepochopení.
Pro Němce zajisté vztah k Čechům
nemá tento zásadní význam, nicméně
má pro ně přesto větší význam, než si
někteří z nich asi přiznávají: je tradičně
jedním z testů, který odkrývá i jejich
sebepochopení. Vždyť vztah Německa
k nám byl mnohdy přímo zrcadlem je-
ho vztahu k Evropě jako takové! Tento
význam obzvlášť narůstá právě dnes,
kdy i nově sjednocené Německo hledá
svou novou totožnost a své nové posta-
vení v Evropě a ve světě.

Co to pro nás znamená? Nic víc
a nic méně, než že bychom měli o čes-
ko-německém tématu mluvit veřejně,
otevřeně, věcně a s plným vědomím,
že mluvíme o něm, mluvíme o sobě.

Česko-německý či německo-český
vztah nabyl své dramatické a občas téměř
drásavé podoby poměrně nedávno, totiž
v průběhu posledních dvou století, to jest
v době, kdy dostával stále zřetelněji nacio-
nální rozměr či obsah. Tato moderní zku-

šenost často zakrývá či přehlazuje nepo-
měrně delší zkušenost předchozí historie,
vyznačující se zvláštním druhem tvořivého
soužití Čechů a Němců v jednom státním
útvary. Samozřejmě: ani toto soužití
nebylo vždy idyllické a snadné, nicméně
v nejruznějších konfrontacích, které byly
později líčeny jako konfrontace ryze ná-
rodních. Slo ve skutečnosti o docela jiné věci
než o to, kdo patří k jakému národu. Byla
to střetání náboženská, ideová či ideolo-
gická, mocenská, sociální a jiná, v nichž si
ce hrálo občas roli i to, odkud kdo pochá-
zí či jakým jazykem mluví, která však
nebyla motivována rozdílným národním
cítěním v tom smyslu, jak ho dnes chápe-
me. Po dlouhá staletí se přitom o nás oba
živly - doplňovány ještě živlem židovským
- nejrůzněji vzájemně prolínaly, inspirova-
ly a ovlivňovaly, takže lze hovořit až o jis-
tém typu jejich symbiózy. Jejich rozmanitá
utváření přitom nikdy neznamenala
ohrožení této koexistence či nevěstila její
konec, ale naopak tvořila její dějiny a ne-
jednou stimulovala politické a kulturní vý-
kony celého společenství obývajících na-
ši zemi. Skutečným subjektem českých dě-
jin tedy bylo de facto toto specifické spo-
lečenství, byl většinovou populací byla
vždycky populace česká. Odstupně i mezi-
národní postavení Českého království by-
lo po dlouhou dobu jiné, než jaké by odpo-
ovídalo soudobému postavení národního
státu. Slo vždycky o zvláštní a velmi vliv-
nou součást univerzálně založené Svaté
říše římské, součást, jejíž význam nevy-
plýval z velikosti jejího většinového
národa, ale z docela jiných historických
příčin, mezi nimiž hrál nepochybně svou
roli i její - jak by se dnes řeklo - multikul-
turní charakter. Výrazné postavení čes-
kých králů ve sboru vořitech císaře tento
význam výmluvně dokládá.

Ojedinělý příběh téměř tisíciletého soužití Čechů a Němců v naší zemi, byl v posledních dvou stoletích stále komplicovanějšího a posléze zmatenějšího. Zůstává integrální součástí našich dějin, a tudíž i naší identity jako občanské České republiky, a představuje hodnotu, na kterou nesmíme zapomínat. Nímto jiné i proto, že je to - s trochou nadsázky - hodnota velmi moderní, která nás může inspirovat i při tvorbě nového česko-německého vztahu.

O éře stále dramatictějšího vztahu mezi Čechy a Němci v naší zemi, jak se začal vyvíjet od počátku minulého století důk rostoucímu národnímu sebeuvědomování v novodobém smyslu, bylo už napsáno mnoho knih. Omezím se proto jen na rekapitulaci několika málo obecných faktů, které se mi zdají být nesporné a které by dnes asi měly být z české strany znovu zdůrazněny.

1) Tvrdili občas někdo, že Československá republika - jako výsledek sebeuvědomovacího a sebeosvobodovacího snažení Čechů a Slováků a jako produkt versailleského míru - byla omylem, který byl příčinou pozdějších katastrof, pak tím prozrazuje jen vlastní nevědomost. U zrodu republiky totiž nestál pouze realismus, přihlížející k touze Čechů a Slováků rozvíjet svou svébytnost, vymanit se z područí rakousko-uherské monarchie, neschopné dát jim ve svém rámci přiměřené postavení, a založit svou novou a životaschopnou státní existenci na svém spojení v jednom státě. Neméně důležité, ne-li ještě důležitější bylo něco jiného: že tu programově vznikl stát moderní, demokratický, liberální, založený na hodnotách, k nimž se dnes hlásí celá demokratická Evropa a v nichž spatřuje svou budoucnost. Jeho tvůrci předpokládali, že se bude - na pozadí stabilizující se situace vnitropolitické i mezinárodní - vyvíjet ve stát vskutku občanský, otevřený o tvořivou kooperaci všech jeho občanů a o respekt jedněch k národní svébytnosti druhých. Československá republika pochopitelně měla chyby - své národnostní problémy nedokázala uspokojivě dořešit - nicméně příčina těchto chyb netkvěla v hodnotách, které jí byly dány do vínku jako směr, jímž se má ubírat, ale v neschopnosti některých politických sil vyrovnat se velkoryse a v duchu těchto hodnot s malými problémy doma dřív, než z nich nepřítel svobody udělá velké problémy venku. To vše je známo a popsáno, nic to však nemění na faktu, že Československo patřilo - spolu s Francií, ze zemi dnešního Beneluxu, Švýcarskem a skandinávskými státy - k nemnoha vskutku demokratickým a spořádaným státům kontinentální Evropy. Dosvědčují to i hlasy takových osobností, jakou byl například Thomas Mann, jemuž Československo poskytlo - stejně jako tisícům dalších německých demokratů - azyl po Hitlerově nástupu. Hlásí-li se Česká republika ke své kontinuitě s Československem, pak to může svědčit jen a jen v její prospěch.

2) Spatřovat tragický konec tisíciletého soužití Čechů s Němci jen v poválečném vysídlení Němců znamená dopouštět se nebezpečného zjednodušení. Fyzickým koncem tohoto soužití ve společném státě odsum nepochybně byl, toto soužití tehdy skutečně zemřelo. Ale smrtící ranou, která to způsobila, bylo něco jiného: fatální selhání velké části našich občanů německé národnosti, kteří před demokracií, dialogem a tolerancí dali přednost diktatuře, konfrontaci a násilí, ztělesňovanými Hitlerovým nacionálním socialismem, a dovlekající se svého práva na vlast, své vlasti se ve skutečnosti zřekli. Popřeli tím, mimo jiné, i vynikající práci mnoha německých demokratů, kteří Československo jako svou vlast spoluutvářeli. Až bylo řešení národnostní otázky v předválečném Československu jakkoli nedokonalé, nikdy nemůže ospravedlnit toto selhání. Neboť ti, kteří se ho dopustili, se postavili nejen proti svým spoluobčanům, proti Československu jako státu a proti svému občanství v něm, ale proti samotným základům lidskosti. Přidlonili se totiž ke zvrácené rasistické ideologii a začali ji sami a ihned také prakticky aplikovat. Je skvělé, že to mnozí potomci našich někdejších spoluobčanů německé národnosti pochopili a dnes obětavě a trpělivě usilují o smíření mezi našimi národy.

Na poválečný odsun můžeme mít různé názory - a můj kritický názor je obecně znám - nikdy ho však nemůžeme vyperoprovat z jeho dějinných souvislostí a odědit ho od všech hrůz, které mu předcházely a které k němu vedly. Jestli jsem toto porážoval ještě donedávna za věc do té míry samozřejmou, že jsem necítil potřebu ji znovu zdůrazňovat, dnes ji musím jasně říct, protože se v Německu opět ozývají lidé, kteří ji přehlíží, nebo dokonce zpochybňují. Ostatně i v minulosti jsem ne jednou řekl, že zlo má infekční povahu a že zlo odsunu bylo jen smutným výústěním zla, které mu předcházelo. O tom, kdo první vypustil z láhve džina skutečné nacionální nenávisti, nemůže být sporu. A máme-li se - jako Češi - hlásit ke svému dílu odpovědnosti za konec česko-německého soužití v českých zemích, pak musíme v zájmu pravdy říci, že jsme se sice nechali nakazit zákeřným virem etnického pojetí viny a trestu, že jsme však tento virus - aspoň v jeho moderní ničivé podobě - do naší země nepřinesli.

3) Má třetí poznámka, související s koncem česko-německého soužití, se týká Mnichova. Nejsem si jist, zda si někteří lidé, zvláště na německé straně, dostatečně uvědomují, že Mnichov nebyl jen jakýmsi nespravedlivým řešením jakési diskutabilní menšinové otázky, ale že to byla poslední a svým způsobem rozhodující konfrontace demokracie s nacistickou diktaturou, v níž demokracie před diktaturou kapitulovala, a tím jí otevřela cestu k onomu neuvěřitelnému a snad vůbec největšímu útoku na všechny základní civilizační hodnoty a na samotnou podstatu lidského soužití, jaký byl kdy v dějinách podniknut. Mnichov byl pro Hitlera poslední zkouškou

demokracie a její schopnosti bránit se. 7 Mnichovskou kapitulaci demokratů pochopil jako znamení, že může rozpoutat válku. Tvrdě se přepočítal, demokracie se nakonec ubránila, ale za cenu nesmírných obětí, kterými by s největší pravděpodobností nemusela zaplatit, kdyby byla nepodlehla šalbě appeasementu a dokázala se Hitlerovi v době mnichovské krize vzepřít. Opět bych tu oddělil dvě stránky věci: jestli světová válka vojensky začala přepadením Polska, pak politicky nepochybně začala mnichovským diktátem. Ostatně neřekl už před lety jeden z velkých německých politiků, že právě Mnichov byl okamžikem, kdy se všechno zřítlo do propasti? Spoluúčast tolika našich bývalých německých spoluobčanů na přípravě i následcích Mnichova nelze tedy redukovat na boj o jejich menšinová práva. Nešlo tehdy přece ani o české Němce, ba dokonce ani o pouhé okleštění Československa jakožto předejru jeho pozdější okupace, ale o zcela nedvojmyslné a mezinárodně provedené vyhlášení boje lidské svobodě a důstojnosti. Anebo nebyli snad prvními, komu se nacisté v Čechách pomstili, jejich německí odpůrci? Pro mnohé Němce, zvláště pro ty, kteří byli postiženi odsunem, není asi dodnes lehké si to přiznat, stejně jako pro mnohé Čechy, handicapované navíc desetiletými nesvobodami, kdy toto téma bylo tabu, není lehké přiznat si, jak ublížili demokracii, a tím i sami sobě přijetím myšlenky poválečného vyhnání Němců z jejich domova.

4) Nacismus byl svého času popsán jako jeden z nejhrůznějších projevů kmenového pojetí státu jakožto společenství krve, tedy něčeho, proti čemu se prosazuje a s čím se utkává idea otevřené společnosti dva a půl tisíce let. Přijmeme-li tuto interpretaci, pak své úvahy o česko-německé minulosti, přítomnosti i budoucnosti, a tedy i o česko-německém narovnání či smíření, bychom měli rozvíjet na půdě společné shody, že jedinou alternativou budoucího vývoje a jedinou alternativou, která může k definitivnímu smíření vést, je společné budování otevřené společnosti a společný zápas o ni proti všem, kteří by chtěli - navzdory všem děsivým zkušenostem s moderním tribalismem - znovu šířit duchovní zplodiny nacionalismu. Takovito nepřítel otevřené společnosti existují bohužel na obou stranách naší hranice. Alternativa, kterou nabízejí oni, musí vždycky nakonec vyústit do konfrontace a přinést utrpení všem. Jedinou cestou pro demokratickou Českou republiku a demokratické Německo - a nejen pro ně - je proto nebat se jich a neustupovat před nimi. I demokraté musí občas zvolat „dost!“

Z čeho je třeba při tvorbě nového vztahu mezi našimi národy vycházet? Kudy vede cesta?

Především bychom se měli pokusit dohodnout se na tom, jakou roli vlastně přisoudíme minulosti. Zapomenout na ni v žádném případě nemůžeme. Tak, jako je

8 konzistentní lidská osobnost, žijící ve shodě sama se sebou a odpovědná za sebe, nemyslitelná bez vědomí vlastní minulosti a kontinuity a bez odpovědného názoru na ni, není - samozřejmě v jiné podobě - bez něčeho podobného myslitelné ani odpovědné společenství, ať už definované národností, nebo politicky. Svou minulost a své dějiny musíme znát a musíme si na ně tvořit svůj názor. To ale znamená, že se musíme přestěhovat do svých dějin, zkoušet se proměnit ve své předky, znovu a znovu rekonstruovat situace, v nichž se ocitali, a napodobovat postoje, které zaujímali, znovu a znovu se sami trápit jejich utrpením či dojímat jejich úspěchy a z těchto pocitů posléze vyvozovat politické důsledky. Minulost nemůže být naším programem. Trvale se do ní přenášet a jaksi existenciálně se s ní ztotožňovat znamená ztrácet nadhled, schopnost jejího odpovědného posouzení i schopnost poučit se z ní. Vposledku takový kompletní sebeptenos do minulosti není ničím jiným než zvláštní formou obnovy kmenového pojetí národa jako entity s vlastní „nadhistorickou“ kolektivní „nadsubjektivitou“. Kam až toto pojetí vede, víme přece dobře: k principu nikdy nekončícího koloběhu krevní msty, kdy nové a nové generace vnuků trestají jiné vnuky za zločiny jejich dědů na vlastních dědech.

Shoda v této věci by měla mnoho významných důsledků. Především by znamenala, že končí čas omluv a nastává čas věčného hledání pravdy. Význam omluv, které vyslovili představitelé demokratického Německa všem národům i vlastním občanům za to, co jim způsobil nacismus, byl veliký a otevřel dveře k novému soužití. K témuž cíli směřovalo i vše, co jsme na naší straně řekli o poválečném odsunu. Dnes jsme ale, domnívám se, už dál. Oč běží, je věčná a nepředpojatá analýza a schopnost čerpat z ní použitelná poznání.

Stručně řečeno: je třeba už jednou jasně říci, co všechno patří do historie a s čím vším by se mělo jako s historií nakládat.

Naše budoucnost opravdu není v minulosti. Oživovat ji znamená oživovat i všechny demony, kteří v ní dřímají. To ale není cesta. Tou je něco jiného: pochopit konečně nebezpečnost těchto demonů.

Tento přístup k minulosti má ovšem i další praktické důsledky.

Z českého hlediska je jedním z jeho důležitých a logických důsledků jednoznačné odmítnutí všech pokusů vydolovat z dávných historických událostí či nespravedlností celý soubor aktuálních politických či právních požadavků a nároků zpochybňujících samu půdu, na níž stojí poválečné evropské uspořádání. Hlasy, které se o to snaží, jsou sice nepočetné a okrajové, ale česká veřejnost je vnímá s obzvláštní citlivostí. Proto považují za svou povinnost říci tu zcela jasně, že Česká republika je přímým spoludědicem československé státnosti, která se zrodila ze dvou hrozných válek, na jejichž rozpoutání neměli Češi žádný podíl. Naše republika proto nikdy nebude jednat o revizi

jejich výsledků, o jakémkoli zásahu do kontinuity svého právního řádu, o jakémkoli způsobu opravování historie na úkor současníků.

Ano, je-li tu dluh v podobě odškodnění zbývajících obětí nacistické zvěle, nechť je splacen. Ale nikdo nikdy nám nezaplátí v žádné měně a žádnou částkou všechno, co jsme my nebo naši předkové museli vinou nacismu prožít, nikdo nám nijak nenahradí desítky tisíc umučených a zavražděných, mravní, politické a hospodářské ztráty, které pro nás znamenal Mnichov, nacistická okupace, válka a všechny její poválečné politické následky. A my nejsme tak bláhoví, abychom dnešním generacím demokratického Německa zasílali účty za všechna dávná přikopí napáchaná částí jejich otců, dědů či pradědů, stejně jako nezasíláme národům bývalého Sovětského svazu účty za všechny škody, které na naší zemi a v našich duších napáchala desetiletí komunismu. Proto považujeme za ještě bláhovější všechny pokusy žádat od nás materiální či jinou formu nápravy poválečného odsunu. Nacismus, Mnichov, válka a všechny její trpké důsledky patří do historie a jedině, co můžeme a chceme dělat, je snažit se tuto historii pochopit a udělat vše pro to, aby se už nikdy neopakovala. Představitelé demokratického Německa dávno veřejně pojmenovali německou vinu za nacismus, aniž se pokoušeli o nemožné, totiž vrátit dějiny kamsi před druhou světovou válku. I my jsme se pokusili popsat svůj díl odpovědnosti za vše nedobré, co se dělo po válce, ale ani my nemáme sebemenší úmysl vrátet dějiny zpět, rušit naše dávné a legitimně parlamentem schválené právní akty, které navíc dávno překryla historie celými vrstvami aktů jiných, rozpoutávat nové vichřice v oblasti vlastnických vztahů, a uvolňovat tím vším cestu běsům minulosti. Minulost nezměníme, z našich dějin a naší historické paměti neodstraníme ani třicetiletou válku, ani dvě světové války, ani to, co se stalo po té druhé jako její důsledek. Říci si o tom všem pravdu je ale naší povinností k světu i k sobě samým, je to v bytostném zájmu naší národní a státní hygieny. Pokud jde o odsun, musíme si říkat nepřijemnou pravdu dokonce bez ohledu na to, jaké bláznivé důsledky z našich slov může někdo vyvozovat. Naše sebereflexe není totiž ničím jiným než dalším a ještě důslednějším odmítnutím právě těch principů, z nichž vycházejí všichni dnešní nepřátelé otevřené společnosti, pokoušející se svými nároky opět roztočit ďábelský kolotoč nekončícího kmenového účtování.

Ti, kteří byli od nás kdysi vyhnáni či vystěhováni, jakož i jejich potomci, jsou u nás vítáni tak, jako všichni Němci. Jsou vítáni jako hosté, kteří cití kraje, kde žily generace jejich předků, kteří pečují o místa, s nimiž se cítí být svázáni, a kteří přátelsky spolupracují s našimi občany. Nejsou možná příliš vzdáleny dny, kdy Češi i Němci - ocitajíce se společně ve vnitřně otevřeném prostoru Evropské unie - budou se moci bez překážek usazovat kde-

koliv na jejím území a podílet se na budování takto svobodně zvoleného domova. Dobrý vztah mezi národy, a tedy i naše smíření mohou být založeny jen na kooperaci svobodných občanů, vzdorujících svodu houfůvat se pod kolektivistickými prapory a vyvolávat v jejich stínu ducha kmenových konfrontací.

Tak, jako by měl skončit čas omluv a zasílání účtů za minulost a začít čas věčného rozpravy o ní, měl by skončit i čas monologů a osamělých výkřiků a začít čas dialogu. Dialog ostatně už dávno začal, mezi občany, místními samosprávami, historiky, ba i mezi politiky. Přimlouvám se za jeho trvalé rozšiřování a prohlubování. Musí však jít opravdu o dialog. To znamená, že si prostě musíme vyměňovat informace, zkušenosti, poznatky, analýzy, náměty, programy, srovnávat je, hledat sbodu a uskutečňovat vše dobré, na čem se domluvíme, aniž bychom se přitom jen náznakem cítili být navzajem svými rukojmími či rukojmími své neblahé historie.

Jinými slovy: musí už definitivně skončit čas konfrontace a začít čas kooperace. Čím jednoznačněji se její účastníci na obou stranách budou hlásit k ideji občanského státu a občanské společnosti, tím lépe se jim bude spolupracovat. Německo má velký náskok. Nejen ve směru hospodářském, ale i proto, že mohlo - aspoň ve své západní části - po léta žít ve svobodě a budovat liberální demokratický stát, založený na všech osvědčených hodnotách západní civilizace a orientovaný vskutku evropsky. To znamená k ideálu Evropy jako politického tělesa řídícího se principem rovnosti velkých a malých a jejich rovnoprávné a mírové spolupráce v duchu společně sdílené úcty k lidským právům a svobodám, k demokracii, vládě práva, k pravidlům tržní ekonomiky, k ideji občanské společnosti. V České republice se na dlouhou dobu zastavil čas, ale to neznamena, že své zpoždění nemůžeme rychle dohnat, zvlášť když se opřeme o potenciál dobrých tradic z doby předválečné, které, jak se ukazuje, se nepodařilo ani během sedmapadesáti let zcela vyhubit. Předpoklady k dobré spolupráci tu tedy jsou. A pokud se objevují rušivé tóny, hlasy či nálady, pak je třeba na obou stranách proti nim daleko energičtěji než dosud vystupovat. Na straně německé to jsou hlasy - naštěstí ojedinělé a osamělé - pokoušející se rehabilitovat intelektuální kořeny toho, co způsobilo někdejší německou katastrofu, hlasy skrytých nostalgiků, neschopných se rozloučit s ideou nacionálního státu jako vrcholu lidského snažení a s pocitem zvláštního německého poslání, opravňujícího Německo k nadřazenému vztahu k ostatním. Na straně české to je podivná a veskrze provinciální kombinace strachu z Němců a servility k nim a ovšem neschopnost mnohých vymanit se ze svěřací kazajky předsudků, jež byly tak dlouho ve společnosti pěstovány. Občas se mi zdá, jako by byl u nás zakonzervován stav myslí cha-

rakteristický pro dobu bezprostředně po válce a tento stav jako by byl podivně kompenzován potřebou „aspoň něco z Němců mít“. A tak se nejednou můžeme setkat s lidmi, kteří své okolí straší - v duchu komunistické propagandy - německým nebezpečím, kteří ale zároveň mají na svých domech napsáno „Zimmer frei“ a vybírají i od Čechů nájemné v markách. Tedy na jedné straně silácká zvolání v duchu nacionální zaslepenosti a xenofobie, na druhé straně totální nedostatek elementární občanské hrdosti.

A opět jsme u toho: potřeba nahradit kolektivismus komunistický kolektivismem nacionálním, vyhat se z individuální občanské odpovědnosti ponořením do anonymní příslušnosti ke smečce štekající na všechny, kteří k ní nepatří - to je jedna varianta toho, proti čemu je třeba systematicky bojovat. Druhou variantou téhož jsou občasně známky jakési podvědomé víry v neomylný hlas krve, osudu, prozřetelnosti a národních mýtů, jakož i v právo žádat nemožné: totiž opravu dějin chápaných jako souvislá série křivd na vlastním kmeni.

Vážení přítomní,

dovolu mi, abych se vám poté, co jsem vylíčil rozmanitá nebezpečí, která číhají podél cesty k dobré česko-německé budoucnosti, a co jsem popsal ty, kteří jsou - aniž si to možná uvědomují - jejími nepřáteli, vyznal ze svého optimismu.

Věřím v demokratické, liberální a evropské Německo. Věřím v Německo Theodora Heusse, Konrada Adenauera, Kurta Schumachera, Ludwiga Erharda, Willyho Brandta a Richarda von Weizsäckera. Věřím v mášory německých demokratů. Věřím v upřímnou snahu Německa rozvíjet a prohlubovat evropský sjednocovací proces založený na univerzalitě základních hodnot euroamerické civilizace, věřím v jeho snahu utvořit z Evropy kontinent míru, svobody, spolupráce, bezpečnosti a spravedlivých vztahů všech jejích států, národů a regionů. Věřím proto i v upřímnou vůli Německa podporovat rychlé včleňování střední Evropy do Severoatlantické aliance i do Evropské unie. Věřím prostě v jeho vůli být všlým spoluvůrcem sjednocující se Evropy, a založit proto nově i své přátelské vztahy s Polskem, Českou republikou a dalšími novými demokratiemi, založit je stejně dobře, jako kdysi dokázalo založit své vztahy s Francií, Lucemburskem, Belgií, Nizozemskem a Dánskem.

V této víře nejsem mezi svými spoluobčany osamocen. Důkazem toho je jednoznačná podpora, kterou náš stát od první chvíle dával - bez výhrad a pochybností - demokratickému znovusjednocení Německa. Mnozí z nás už jako disidenti - zaostě nepochopení i leckým v Německu - tvrdili, že nebude jednotné Evropy bez jednotného Německa a že se nezhroutí železná opona, nezhroutí-li se berlínská zeď.

Věřím i v dobrý vývoj demokratické České republiky, věřím, že se bude rychle vyrovnávat s truchlivým dědictvím komunismu i předchozích historických traumat

a že se bude postupně stávat plnohodnotným a odpovědným členem rodiny evropských demokracií.

Věřím, že už v letošním roce bude vykonáno mnoho věcí, které prohloubí důvěru mezi našimi zeměmi a národy, přispějí k postupnému rozbižení překážek a zábran, které naše vztahy komplikují, a pomohou odstraňovat všechny nánosy předsudků, bludů, iluzí a podezření, s nimiž se musíme utíkat. Věřím, že se dokážeme opírat o dobré základy, které jsme našemu soužití po roce 1989 dali, že využijeme možností, které nám nabízí naše mezinárodní smlouvy, a že budeme s novou energií a na všech úrovních rozvíjet započatou spolupráci.

Věřím, že společné sdílení základních civilizačních hodnot, na nichž je budována dnešní Evropa, nám usnadní tuto práci a že v sobě nalezneme dost odvahy čelit všem, kteří by svou politickou orientací na neblahou minulost chtěli udělat tlustou čáru před naší dobrou budoucností.

Věřím v sílu pravdy a dobré vůle jako hlavních zdrojů našeho vzájemného porozumění. ★ ★ ★ ★

*Dej mi, Pane, prosím, srdce své
abych uměl milovat bratry, jako Ty
miluješ nás.*

MONSTRATE ESSE MATREM.

Nic krásnějšího

"Na světě existuje jen jediná absolutně krásná bytost, a to je Kristus.

Vy, kteří popíráte Boha a Krista, jste ani nepřemýšleli o tom, že bez Krista bude všechno na světě poskvrněno a zkaženo. ... Vylučujete-li Krista, vylučujete z lidstva ideál krásy a dobra, děláte jej nedosažitelným. ... Slovo bylo skutečně "učiněno tělem". V tom je veškerá víra a opora lidstva...

Věřím, že neexistuje nic krásnějšího, hlubšího, sympatičtějšího, rozumnějšího, mužnějšího a dokonalejšího než Kristus... A ještě více: i kdyby mi někdo dokázal, že Kristus je mimo pravdu a že pravda je skutečně mimo Krista, volil bych zůstat s Kristem spíše než s pravdou."

Dostojevskij, z díla Bratři Karamazovi

Boží srdce

"Abychom poznali Boha do hloubky, bylo třeba jej probodnout. To nebylo možné, pokud se on sám nám nevydal. Boha jsme nezabili; tím probodením jsme pronikli až do základu jeho tajemství. A zjistili jsme, že tento Bůh nebyl tím, nad kterým "se zamýšleli" filozofové. Bůh, před kterým stojíme, nám neodporuje, neboť je láska sama."

Yves Raquin

Pro život z víry — Naděje na vzkříšení těla a život věčný je největší naděje, jakou nám zanechal Kristus. Je to světlo, které je před námi a usnadňuje nám život, utrpení i smrt. Víme, komu jsme uvěřili!

Svátek matek

Je nejkrásnější občanský svátek v nejhezďím měsíci máji. Je příležitostí k celospolečenskému projevu díky a úcty k ženám, které přijaly od Stvořitele poslání - být nositelkami nejvyššího daru "života" - matkám. Toto nejdůstojnější, ale i nejzodpovědnější poslání si zaslouží nejen vděčnost a úctu, ale i maximální pomoc našim maminkám.

Slovo "máma" je zpravidla prvním, kterým se učí dítě pojmenovávat svět reprezentovaný usměvavou, laskavou tváří matky sklánějící se nad postýlkou. Slovo maminko bývá často i posledním, kterým se člověk loučí se životem. Maminka je osobností, která prožívá nejen svůj život, ale i životy svých dětí. Vzpomínka na mládí je

nerozlučně spojena se vzpomínkou na mámu, která jako anděl strážný chránila a pomáhala při obtížích.

Svátek matek je příležitostí k projevu díky a úcty nejen našim mámám živým, i těm, které již nežijí mezi námi, ale i všem ženám, které mateřskou lásku a péči poskytují nevlastním dětem, ale i ostatním potřebným v nemocnicích, ústavech, v rodinách a snaží se přiblížit "matce Tereze v Kalkatě".

Všem našim maminkám, habičkám, prahabičkám i ostatním ženám, které ve šlépějích matky Terezy se snaží ulhčít život všem potřebným, přejeme k jejich svátku, aby se ve zdraví a dobré pohodě mohly dlouho radovat mezi dětmi a všemi, kteří je mají rádi.

Josef Klinkovský, Orel Zlín

Jaroslav Seifert

Hlava Panny Marie

Bývá to v roce jedinečná chvíle.

Otevřel jsem okno,

zaskřípěly závěsy,

a byl tu podzim.

Ještě hedvábný, s kapičkami krve

a lehkými doteky smutku.

Je to čas, kdy lidské rány

začínají víc bolet.

Navštívil jsem Vladimíra Holana.

Byl nemocen.

Byl lí u Lužického semináře,

téměř nad řekou.

Slunce zašlo před chvilkou za domy,

řeka potíchu šustila

a míchala své mokré karty

k večerní hře.

Sotva jsem vešel,

Holan zavřel prudce knihu

a zeptal se mě jaksi pohněvaně,

zda také věřím v posmrtný život

nebo v něco ještě horšího.

Já však jeho slova přeslechl.

Na nízké skřínce u dveří

zahlédl jsem odlitek ženské hlavy.

Proboha, tu znám!

Ležela tam, spočívajíc na tváři

jako pod gilotinou.

Byla to hlava Panny Marie

ze Staroměstského rynku.

Shodili ji pouťníci,

když právě před šedesáti lety

vraceli se z Bílé hory.

Porazili sloup

se čtyřmi ozbrojenými anděly,

na kterém stála.

Nehyl ani zdaleka tak vysoký

jako Vendomský v Paříži.

Budiž jim odpuštěno.

trčel tam na znamení porážky

a hanby

českého národa

a pouťníci byli rozjařeni

prvními doušky svobody.

Byl jsem tam s nimi

a hlava rozbité sochy

kutálela se po dlažbě blízko místa,

kde jsem stál.

Když se zastavila,

její zbožné oči se dívaly

na moje zaprášené boty.

Tentokrát však dokutálela se ke mně

už podruhé,

a mezi těmito dvěma okamžiky

byl téměř celý lidský život,

který patřil mně.

Neříkám, že byl šťastný,

ale už je u konce.

-Prosím, řekni mi ještě jednou,

nač ses to ptal, když jsem vešel.

A odpusť.

Hymna Moravanů

Jsem Moravan, toť chloubu má
kdo rcete otčinu mou znát.
Kdo zná ten požehnaný kraj
ten utěšený zemský ráj?

("Ó Moravo, ty vlasti má
ty země moje přemilá")

Zde Rostislav, zde Svatopluk
mé drahé mluvy šířehli zvuk
zde posvátný konával děj
na Velehradě Metoděj.

("Ó Moravo, ó vlasti má
tys dávnou slávou věnčená")

Zde Olomúc, zde Jaroslav
byl potřel Tatar vrahov dav.
Zde Moravan vždy v boji stál
když ve zbraň volal jeho král.

("Ó Moravo, ó vlasti má
tys krví otců svěcená")

Zde každý kraj má nový div
zde dobrodušný lid je živ
ten miluje svou Moravu
a dbá o její oslavu.

("Jsem Moravan, k tomu se znám
a za vlast statek, život dám")

Pilátův večer

Toho dne večerel Pilát se svým pobočníkem, byl to mladý poručík Suza, rodem z Kyrenaiky. Suza ani nepozoroval, že je místodržitel nějak zamlklý, a veselé žvanil rozjařen tím, že poprvé v životě zažil zemětřesení. "To vám byla švanda," hlaholil mezi jídlem. Když se po obědě udělala tma, běžel jsem ven podívat se, oč jde. Na schodech se mě zdálo, že mně z něčeho nic brkly nebo ujely nohy či co – no, k smíchu to bylo, na mou duši, Excellence, jakživo by mně nenapadlo, že tohle je to celé zemětřesení. A než jsem se dostal za roh, už proti mě běží úprkem nějaký civilisté s očima navrch hlavy a křičí: "Hrobové se otvírají a skály pukají!" Tě bůh, povídám si, že by zemětřesení? Človče, říkám si, máš ty šuštko! To přece je dost vzácný přírodní úkaz, že?"

Pilát pokynul. "Jednou jsem už viděl zemětřesení," řekl. "To bylo v Cilicii, počkej, bude tomu sedmnáct let – tak nějak. Tehdy to bylo větší."

"Ono se dohromady nic nestalo," hlásal Suza bezstarostně. "U brány k Hakielamě se udrholil kousek skály – ano, a na hřbitově se otevřelo pár hrobů. Se dívám, že tady pochovávají tak mělko, stěží na loket. Však jim to v létě smrdí."

"Zvyk," zabručel Pilát. "Například v Persii vůbec nepochovávají. Položí mrtvolu na slunce, a je to."

"To by se mělo zakázat, pane," mnil Suza. "Z důvodů hygienických a podobně."

"Zakázat," mumlal Pilát. "To bys jim musel pořádně poroučet a zakazovat, to je špatná politika, Suzo. Jen se jim neplést do jejich věcí – pak je aspoň pokoj. Když chcete žít jako zvíř, tak spánembohem. Ach Suzo, já už viděl mnoho zemí."

"Ale to bych rád věděl," vrátil se Suza ke svému největšímu zájmu, "z čeho se udělá takové zemětřesení. Třeba jsou v podzemí nějaké díry, které se z něčeho nic sesují. Ale proč by se při tom tak zatměla obloha? Ráno přece byl takový obyčejný, jasný den –"

"Prosím za odpuštění," ozval se starý Papadokitis, Řek z Dodekanesu, který jim posluhoval. "Ono se to dalo čekat už od věrejška, pane. Včera byl takový rudý západ, pane, a já povídám kuchařce, Myriam, zítra bude bouřka nebo cyklón."

A mne, povídá Myriam, bolí v kříži. Něco se dalo čekat, pane. Prosím za prominutí."

"Něco se dalo čekat," opakoval Pilát zamyšleně. "Víš, Suzo, já jsem dnes také něco čekal. Od rána, kdy jsem jim vydal toho muže z Nazaretu – já jim ho musel vydat, protože římská politika se zásadně nemíchá do domácích věcí, pamatuj si to, Suzo, čím mluví mají lidé co dělat se státní mocí, tím spíše ji snášejí – u Joviše, kde jsem to přestal?"

"U muže z Nazaretu," pomohl mu Suza.

"U muže z Nazaretu. Víš, Suzo, já jsem se o něj drobet zajímal, on se vlastně narodil v Betlémě – myslím, že se na něm ti zdejší domorodci dopustili justiční vraždy, ale to je jejich věc, kdybych jim ho nevydal, byli by ho jistě rozsápali, a římská správa by byla jen blamována. Ale počkej, to sem nepatří. Mně říkal Ananiáš, že prý to byl nebezpečný člověk, prý když se narodil, přišli betlémský pastýři a klaněli se mu jako nějakému králi. A ohehdy ho tady vítali lidé jako nějakého triumfátora. Mně to nejde do hlavy, Suzo. Já bych byl přece jen čekal –"

"Co čekal?" připomenul mu Suza po chvíli.

"Že snad přijdou ti jeho Betlémači. Že ho nenechají v prackách těch zdejších pletichářů. Že přijdou ke mně a řeknou: Pane, on je náš člověk a něco pro nás znamená, my vám teda jdeme říci, že za ním stojíme a nenecháme mu ukrádnit. – Suzo, já jsem se skoro těšil na ty lidi z hor, mám už po krk těch zdejších melhubů a sudičů – A já bych jim řekl: Zaplať Pánbůh, Betlémači, čekal jsem na vás. Kvůli němu – a kvůli vám i vaší zemi. Hadrům na holi se nedá vládnout, vládnout se dá jenom mužům a ne hubám. Z lidí, jako jste vy, se dělají vojáci, kteří se nedají, z lidí jako jste vy, se dělají národy a státy. Říkají mi, že ten váš krajan oživuje mrtvé. Prosím vás, so s mrtvými? Ale vy jste tu, a já vidím, že ten muž dovede oživovat i živé: že jim vnukl něco jako věrnost a čest a – my Římané tomu říkáme Virtus, nevím, jak se to jmenuje ve vašem jazyce, Betlémači, ale je to ve vás. Myslím, že ten člověk ještě něco porídí. Byla by ho škoda."

Pilát umkl a roztržitě smetal se stolu drobečky. "Nu, nepřišli," zabručel. "Ach, Suzo, jaká marná věc je vládnout!"

Karel Čapek, *Kniha apokryfů* (1932)

SPRAVEDLNOST Jaroslav Durych

Kdo je vinen vražděním lidí? Snad ta svedená, popuzená a rozvášněná chátka? Snad ti nepřítel, tuberkulózní, epileptičtí, hysteričtí a syfilitičtí agitátoři? Zajisté jsou svým způsobem vinni a trestu neujdou. Ale nejsou-li ve skutečnosti ještě pravdivěji vinni a to dvojnásob ti, jimž Spasitel jednou řekne: Odejděte ode mne do ohně věčného, kterýž jest připraven ďáblu i andělům jeho; neboť jsem lačněl a nedali jste mi jíst, žíznil jsem a nedali jste mi pít; hostem jsem byl a nepřijali jste mne, nahý a nepřidělili jste mne; nemocen a v žaláři, a nenavštívili jste mne –

Tu zajisté nutno si všimnout, že nemluví Kristus o vrahách a těch, kteří činili zlé, že nemluví o hříších schválných. Právě na prvním místě hrozí trestem věčným těm, kteří opomíjejí činit dobro. To platí pro všechny; nejen pro mocné tohoto světa, v jejichž rukou je exekutiva a kteří mohou napravovat nedostatky lidského řádu, nýbrž pro každého člověka na jeho vlastním místě. Opoemeňte činit v rodině nebo v místě svého zaměstnání konat svou povinnost podle přikázání lásky, a brzy nato někde, třeba na druhém konci světa, bude prolita krev nevinná jako na vyvážení vašeho hříchu. Svět totiž stojí na spravedlnosti; porušení spravedlnosti platí se smrtí.

A co je spravedlnost?

Mnoho bylo o tom psáno a mluveno. Ale co nám je do toho? Má zajisté spravedlnost toliko dva zákony, které mohou být obecně známy. Jsou to dva zákony lásky, k Bohu a k bližnímu. Zajisté je to spravedlnost jasná, pochopitelná, nesložitá; není k ní třeba studií na vysokých školách, nepracovali na ní mužové učení a proslulí. Definoval ji sám Bůh. Nač tedy ještě kongresy a konference a všechna ta strašná křeč úsilí a strachu? Jistě jen k podvrácení a znemožnění této spravedlnosti jediné. Jednoduchá je spravedlnost Boží; milejší je však světu neštěstí, válka a zkáza.

Nevládou však nad zemí toliko lidé; naštěstí vládne nad nimi též Bůh, který pro deset spravedlivých ušetří chtěl Sodomu. Prosme tedy Boha vytrvale a úpěnlivě o tyto spravedlivé, pro něž posloví a odpustí i nám. A prosme též o osvětlení, abychom jich snad nevědomky či pošetile a zpuště neodehnali od svých prahů.

Na hlubinu, ročník XI., č. 7, září 1936

Májová pobožnost

Karel Toman

*Je u nás v Čechách jaro zelené
a květen, měsíc tvůj, nade vše nejkrásnější,
Maria Panno.*

*Ne libanonské cedry studené
a upjaté, květ sám jsou sladké stromy zdejší
v zeleni plaché*

*a voní k chvátce tvé a zpívají
od šera jitřního až do nočního tmění,
Maria Panno.*

*A stromů vrcholy se kývají,
květ s květem líbá se v tajemném proměnění,
noc dýše chladem.*

*Tvá sestra Venuše jde mezi nás
a s námi modlí se tvé věčné litanie,
Maria Panno.*

*Jen hvězdy plát nech, všechna světla zhas,
nech milost přetí, ať se nám v srdci lije,
Maria Panno!*

(K. T., Stoletý kalendář, Praha, 1926)

První křesťané dobře věděli, že Ježíš je Zachránce a že nad něho není spolehlivějšího vůdce. Petr před veleradou jasně řekl: *«V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni»* (Sk 4,12).

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

**ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETA-
RIÁTĚ** každý první čtvrtek v měsíci,
vždy od 18 do 20 hodin.

UPOZORŇUJEME na bohatou kni-
hovnu našich a cizích autorů, hlavně
cestopisných. – Knihy se půjčují každý
první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do
20 hodin.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: Vídeň III., Rennweg číslo 63

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

I. A II. ODBOR JSM VÍDEŇ XV.:
Každou neděli a každý svátek v 8 hod.
mše svatá v kostele ve Fünfhausgasse,
Viedeň XV.

KOSTEL JEDNOTY SV. METODĚ- JE

VÍDEŇ 3, RENNWEG 63

KAŽDOU NEDELI se koná v čes-
kém kostele JSM na Rennwegu číslo 63
v 10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svatě zpovědi vždy před
každou bohoslužbou.

**MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE
V CHRÁMU PANNY MARIE NA
NÁBŘEŽÍ** se konají každou neděli a
zasvěcený svátek v 8.10 hodin s prom-
luvou u Otců Redemptoristů Vídeň I.,
Salvatorgasse 12.

**KLEMENS MARIA HOFBAUER-
KLUB** – České katolické společenst-
ví při chrámu Panny Marie na Nábřeží
– založen páterem Josefem Novotným
– 1. okres, Seitzergasse 5, IV. patro,
otevřeno pater od 19 do 22 hodin a v
neděli a svátek od 9 do 10.30 hodin.
Hosté vítáni!

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ X. Puchs-
baumgasse číslo 39a/4. Ježkova knihov-
na (tamtéž) půjčuje každou první stře-
du v měsíci od 18 do 19 hodin. Též dle
telefonické dohody, číslo telefonu
62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvi-
číme každé úterý od 19.30 do 21 ho-
din v Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Ho-
sté vítáni!

KVĚTEN 1995

6.: Prof. dr. Alexandr ORT – Před-
náška – Československá republi-
ka – 50 let výročí 1938–1945 Men-
šinová rada – Slovanská Beseda –
18 hodin – SOBOTA

VI. ODBOR JSM koná ve středu
24. května 1995 v klubovně Rosen-
steingasse 39 v I. poschodí přátelský
večerek se světelnými obrazy a filmem.
– Začátek v 18 hodin. – Hosté vítáni.

JEDNOTA sv. METODĚJE - VII. odbor - 1030 VÍDEŇ, SCHÜTZENG. 30

NEDELE 21. KVĚTNA 1995

DENNÍ VÝLET DO VÍDEŇSKÉHO LESA

SOBOTA 1. ČERVENCE 1995 - 17 HODIN

ROZLOUČENÍ PŘED PRÁZDNINAMI

V NAŠEM SÁLE
SCHÜTZENGASSE 30

GRILL BUDVAR VÍNO MUZIKA

SOBOTA 23. ZÁŘÍ 1995 - 20 HODIN

USA-FLORIDA

VIDEOPŘEDNÁŠKA-OTTO KREJCI

V NAŠEM SÁLE
SCHÜTZENGASSE 30

BUFET

POZOR!

ČESKÉ SRDCE ODB. XVII-XVIII
pořádá v sobotu 13. května v domě Jsm. Rosensteingasse 39
DEN MATEK

Hudba - „VESELÁCI Z KRUMLOVA“ začátek 14:30
Občerstvení.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: Vídeň III., Rennweg číslo 63

Drazi ctitelé mariánští,
zveme Vás co nejsrdčněji na naše tra-
diční poutě k Panně Marii bolestné na
KAASGRABEN, Vídeň 19, Ettingshaus-
sengasse 1.

Pobožnosti – sv. růženec, kázání, lita-
nie s svátostné požehnání – se konají
vždy první neděli v měsíci v 15 hodin, a
sice:

7. května 1995	6. srpna 1995
4. června 1995	3. září 1995
2. července 1995	1. října 1995

Po bohoslužbách přátelské posezení
pod věchýtkem poblíž kostela.

O Vaši hojnou účast prosí Ústředí Jed-
noty sv. Metoděje.